

Financiële gevolgen Corona crisis

Nadelige financiële impact op:

1. opbrengsten;
2. uitgaven die betrekking hebben op de sociale basis, sociale zekerheid en onderwijs;
3. uitgaven die betrekking hebben op veiligheid en handhaving;
4. overige nadelige effecten gemeenten.

Compensatie gemeenten door het Rijk

Het Rijk heeft gemeenten toegezegd om hen te compenseren voor nadelige effecten van de Coronacrisis, in beginsel inclusief gedeerde opbrengsten. Over hoe die compensatie er uit gaat zien wordt naar verwachting duidelijk in de meicirculaire die eind mei/begin juni beschikbaar komt.

Ad 1: Opbrengsten: gemeentelijke belastingen en heffingen:

- Toeristenbelasting: Minder toeristen, dus minder opbrengst. % niet in te schatten;
- OZB: Uitstel, evt. meer kwijtschelding;
- Parkeerbelasting: Directe inkomstenderving doordat minder geparkeerd wordt, % niet in te schatten;
- Leges: teruggaaf evenementenleges omdat evenementen niet doorgaan;
- Precario: m.n. terrassen: inkomstenderving door sluiten horeca (geen terrassen = geen precario).

Daling van Overige Eigen Middelen (OEM)

Gemeenten ontvangen OEM uit dividenden, erfpacht, huren, parkeeropbrengsten havengelden etc. Door een krimpende economie dalen de OEM.

Ad 2: Uitgaven die betrekking hebben op de sociale basis, sociale zekerheid en onderwijs

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO)

De TOZO-regeling wordt door gemeenten uitgevoerd en voorziet in een uitkering voor levensonderhoud en een lening voor bedrijfskapitaal.

Bijstand

De verwachting is dat het aantal mensen in de bijstand de komende tijd gaat oplopen en daarmee ook de kosten. De regeling voor zelfstandige ondernemers is behoorlijk ruimhartig, waardoor het beroep op bijstand mogelijk relatief beperkt blijft. In de raming van het bijstandsbudget is hier uiteraard geen rekening mee gehouden.

Armoede/schulden

Gemeenten zien meer vraag naar financiële ondersteuning en een stijging aanvragen bijzondere bijstand. Bijvoorbeeld: kinderen die niet over digitale leermiddelen beschikken. Wordt soms door de school geregeld, soms door Leergeld, maar soms ook voor rekening van gemeente (bijzondere bijstand). Maar ook bv stagneren van schuldregelingen. En over de hele linie verwachten we een toename van de armoede en schuldenproblematiek.

Compensatie ouderbijdrage kinderopvang

Dit leidt tot meerkosten. Uit recent onderzoek voor SZW is vastgesteld dat landelijk ca. 50.000 peuters zonder KOT-aanspraak gebruik maken van peuteropvang.

GGD

De GGD maakt extra kosten als gevolg van extra inzet op de bestrijding van Corona (screening, monitoring etc.). Naast de inzet van medewerkers op deze extra taak, vindt ook veel externe inhuur plaats. Verder is sprake van een forse toename van medische kosten testcapaciteit, beschermingsmiddelen etc. De GGD wordt voor de uitvoering van taken die voortvloeien uit de Wet Publieke Gezondheid gefinancierd door gemeenten.

Financiële zekerheid zorgaanbieders WMO en Jeugdhulp

Gemeenten geven uitvoering aan de gemaakte afspraken tussen het Rijk en VNG over het waarborgen van financiële zekerheid voor zorgaanbieder Jeugdwet en WMO. Alternatieve vormen van zorg en ondersteund wordt betaald, meerkosten als gevolg van de coronacrisis te vergoeden en omzetsderving te compenseren. Ook is een toename van huiselijk geweld en kindermishandeling te verwachten. Dit komt boven drijven zodra kinderen weer naar school gaan is de verwachting. Zowel Veilig Thuis als het CJG verwachten een flinke groei aan meldingen. Hiervoor is extra capaciteit nodig en dus extra middelen. Deze kosten maken nu geen onderdeel uit van de financiële maatregelen voor zorgorganisaties jeugdhulp en WMO.

JGZ-organisatie vanuit thuiszorg

Deze JGZ-organisaties worden via contracten gefinancierd door gemeenten. Nu liggen heel veel activiteiten stil. Denk aan groepsvaccinaties en een deel van de individuele screenings. Veel organisaties hebben hun artsen en verpleegkundigen uitgeleend aan de GGD, huisartsenpraktijken, etc. Bedoeling is niet om onderling facturen te gaan sturen. Na de crises zullen heel veel activiteiten moeten worden ingehaald. Daarvoor is onder meer extra inhuur personeel nodig.

Leerlingenvervoer WMO en Jeugdwet

Het leerlingenvervoer voor kinderen van ouders met vitale beroepen en voor kwetsbare kinderen wordt nog uitgevoerd. Het aantal leerlingen dat dit betreft is heel laag. De branchevereniging Koninklijk Vervoer Nederland heeft bij de VNG al een verzoek neergelegd om alle gemeenten op te roepen om de aanbieders WMO en jeugdhulp voor 80% te blijven doorbetalen.

Cultuur

Gemeente ondersteunen de cultuursector middels subsidiëring. Voor deze sector vindt deels compensatie plaats via de rijksregelingen voor ZZP-ers en de TOGS regeling en de aanvullende tegemoetkoming vanuit het ministerie van OCW. Echter het toepassen van de generieke maatregelen op deze sector is niet eenvoudig. Ondanks de aanvullende rijksmaatregelen voor de culturele sector, geeft de sector zelf aan dat zij verwachten dat bijna 30% van het aantal schouwburgers in Nederland zal omvallen.

Sport

Mogelijk financiering/extra subsidies aan sportverenigingen.

Ad 3: Veiligheid en handhaving

Kosten van handhaving (indirect)

Om de verboden en geboden uit de noodverordeningen van de VRK te handhaven en de adviezen van het kabinet te handhaven (onder andere het houden van 1,5m afstand), moeten gemeenten kosten maken voor de inzet van handhavers.

Ad 4: Overige nadelige effecten gemeenten

Specifieke kosten wegens deelneming in Verbonden Partijen, bv. het werkbedrijf Paswerk loopt omzet mis en gemeenten dragen bij in het nadelig exploitatieresultaat.

- extra kosten op het gebied van communicatie, faciliteren thuiswerken, meer inhuur door hoger ziekteverzuim, etc.;
- lagere opbrengst bouwleges.

Compensatie gemeenten door het Rijk

Het Rijk heeft gemeenten toegezegd om hen te compenseren voor nadelige effecten van de Coronacrisis, in beginsel inclusief gedeelde opbrengsten. Over hoe die compensatie er uit gaat zien wordt naar verwachting duidelijk in de meicirculaire die eind mei/begin juni beschikbaar komt.